

JAUTĀJUMI PAR COVID-19 VAKCĪNU?

Informācija darbiniekiem, kas strādā ar cilvēkiem

Jūsu darbs ir svarīgs. Jūsu kontakta daudzums ar citiem cilvēkiem var palielināt Jūsu risku inficēties ar vīrusu. Jūsu veselība un drošība ir mums svarīgas, tāpēc mēs atbalstīsim Jūsu vakcinēšanos, kad tā Jums tiks piedāvāta.

Jebkura vecuma cilvēki var inficēties ar COVID-19 pēc saskarsmes ar vīrusu. Vairums cilvēku izslimo vīrusu vieglā formā, tomēr citiem slimība norit nopietni un ir nepieciešama īpaša aprūpe slimnīcā. COVID-19 ir izraisījis jau vairāk nekā 100000 nāves gadījumus šajā valstī. Vakcinācijai ir būtiska loma, lai novērstu turpmākos nāves gadījumus no COVID-19 vīrusa, un palīdzētu mums atgriezties pie normāla dzīves ritma.

Ir tikai normāli, ja rodas jautājumi par jebkādam zālēm, ieskaitot vakcīnas. Ja Jums vēl nav veikta vakcinācija un Jums ir šaubas, iespējams, zemāk norādītā informācija būs Jums noderīga:

1. Es neesmu reģistrējies pie ģimenes ārsta / man nav NHS numura...

Ja Jums tiek piedāvāta vakcīna, Jums ir jāpieņem tā, lai pasargātu sevi un citus neatkarīgi no tā, vai Jūs esat reģistrējies pie ģimenes ārsta vai nē.

Mēs tomēr aicinām Jūs reģistrēties pie ģimenes ārsta. Jebkurš Anglijas iedzīvotājs var reģistrēties un apmeklēt ģimenes ārstu bezmaksas. Jūsu imigrācijas statusam nav nozīmes, un Jums nav nepieciešama pastāvīga dzīvesvieta. Vienkārši sazinieties ar Jūsu vietējo ķirurgu, lai pierēģistrētos (meklējiet Jūsu vietējo ģimenes ārsta praksi šeit <https://www.nhs.uk/service-search/find-a-gp>)

2. Es uztraucos, ka vakcīnai var būt ietekme uz auglību...

Šādu blakusparādību ietekmes izvērtēšana ir atbildīgs solis, īpaši, ja Jūs aktīvi mēģināt kļūt par māti. Tomēr nav nekādu pierādījumu, ka kādai no Apvienotajā Karalistē piedāvātajām vakcīnām ir ietekme uz auglību. Dakteris Edward Morris, Karaliskās dzemdniecības un ginekoloģijas speciālistu koledžas (Royal College of Obstetricians and Gynaecologists) prezidents (ārsti, kas specializējas ar grūtniecību saistītajos jautājumos) teica: “Mēs vēlamies pārlicināt sievietes, ka nav nekādu pierādījumu, kas liecinātu par to, ka COVID-19 vakcīnām ir ietekme uz auglību. Paziņojumi par jebkādu COVID-19 vakcinācijas ietekmi uz auglību ir spekulatīvi un neapstiprināti”.

Pieņemot lēmumu par vakcīnu, Jums ir jāņem vērā, kādas iespējamās sekas kontakts ar COVID-19 inficēto var izraisīt grūtniecības periodā (kas var notikt, ja Jūs atsakāties no vakcinācijas). Daži cilvēki nopietni saslimst, un tas var atstāt iespaidu uz vēl nepiedzimušu mazuli.

3. Es baroju ar krūti un pārdzīvoju, ka vakcīna var kaitēt manam bērnam...

Vairums ar krūti barojošu māšu ir ļoti piesardzīgas attiecībā uz to, kas nonāk viņu organismā, un gādā, lai nekas nekaitētu bērnam. Jūs, iespējams, pamanījāt, ka nav nekādu pierādījumu, ka vakcīnas ir drošas grūtniecēm / ar krūti barojošām mātēm, un tas ir tāpēc, ka grūtnieces un ar krūti barojošas sievietes nebija iekļautas drošības pētījumos.

Tomēr eksperti ir vienprātīgi, ka nepastāv ar krūti barojošu sieviešu apdraudošs risks. Daudzas citas vakcīnas tiek piedāvātas sievietēm, kas baro ar krūti. Šādu viedokli atbalsta Karaliskā vecmāšu koledža (Royal College of Midwives). Ja Jums ir šaubas, Jums vajadzētu sazināties ar savu veselības uzraudzītāju (Health Visitor).

Tommy tīmekļa vietnē ir daudz noderīgas informācijas: <https://www.tommys.org/pregnancyhub/blogs-stories/covid-19-vaccine-pregnancy-and-breastfeeding>

4. Pastāv viedoklis, ka vakcīna ir izstrādāta, izmantojot dzīvnieku izcelsmes produktus – tas ir pret maniem ieskatiem...

Vakcīnas, ko piedāvā Apvienotajā Karalistē, nesatur dzīvnieku izcelsmes produktus. Nav pieejama neviena vakcīna, kas neizmantotu dzīvnieku testēšanas metodes kā daļu no izstrādes procesa. Tādas organizācijas kā vegāņu sabiedrība (Vegan Society) atzīst, ka vakcīna ir būtiska dzīvību glābšanas daļa.

Vairāk informācijas lasiet <https://vegsoc.org/lifestyle/covid-19-vaccines/>

5. Man ir alerģija (vai anafilakse), tāpēc man nevajadzētu vakcinēties... Es uztraucos par vakcīnas drošību...

Mēs iesakām vakcinēties, ja vien:

- Jums nav nopietnas alerģiskas reakcijas uz kādu no vakcīnas sastāvdaļām (saite uz šo informāciju ir norādīta šī dokumenta beigās) vai
- Jums ir bijusi anafilakse pēc Jūsu pirmās COVID-19 vakcīnas devas.

Ja Jums nav pārliecības, sazinieties ar savu ģimenes ārstu. Drošības labad alerģijas tiek apspriestas pirms katras vakcīnas.

6. Es uztraucos par vakcīnas drošību...

Jautājumi par drošību uztrauc visus, lietojot jebkārus medikamentus, ieskaitot vakcīnas.

Vakcīnas, ko lietošanai apstiprina Apvienotā Karaliste, atbilst stingriem drošības, kvalitātes un efektivitātes standartiem, ko izvirza Zāļu un veselības aprūpes produktu regulēšanas aģentūra (Medicines and Healthcare products Regulatory Agency, MHRA).

Jebkura apstiprinātā koronavīrusa vakcīna iziet visus klīniskos pētījumus un drošības pārbaudes līdzīgi kā visi citi medikamenti. Zāļu un veselības aprūpes produktu regulēšanas aģentūra ievēro starptautiskos drošības standartus.

Tiek ražotas citas vakcīnas. Tās būs pieejamas NHS tikai pēc to rūpīgas pārbaudes, lai pārliecinātos, ka vakcīnas ir drošas un efektīvas. Tikmēr miljoniem cilvēku ir saņēmuši COVID-19 vakcīnu un paziņojumi par nopietnām blakusparādībām, tādām kā alerģiskas reakcijas, ir bijuši ļoti reti. Nav ziņots par ilgstošiem sarežģījumiem.

7. Man šķiet, ka viss notika pārāk ātri...

Ņemot vērā pandēmijas nopietnību, zinātnieki no visas pasaules ir kopīgi strādājuši, lai ātri saražotu vakcīnas. Visi COVID-19 vakcinācijas posmi no ražošanas līdz izmantošanai sabiedrībā attīstījās ļoti ātri salīdzinājumā ar ierasto zāļu attīstības ritmu. Tas notika tāpēc, ka vakcīnas pret COVID-19 atrašana bija tik ļoti svarīga, ka šajā procesā tika ieguldīti visi spēki un resursi. Vakcīnas izstrāde bija prioritāte un tādējādi notika bez kavēšanās.

8. Esmu piesardzīgs ar visa veida vakcīnām...

Piesardzība ir labi saprotama, un, jūtoties nedrošam, vislabāk palīdzēs faktu un vērtīgas informācijas ievākšana (skatiet saites bukleta beigās). Ir svarīgi pārliecināties, ka informācija, kuru Jūs redzat un dzirdat, ir pareiza, jo apkārt ir daudz aplamību.

Vakcīnas ir būtiska sabiedrības veselības aprūpes daļa jau daudzus gadus. Tādā veidā mēs cīnāmies pret tādām slimībām kā poliomiēlīts vai tuberkuloze. Bez masveida vakcinēšanās šīs slimības turpinātu izplatīties un nogalināt daudzus cilvēkus. Tūkstošiem cilvēku Apvienotajā Karalistē katru gadu saņem vakcīnas bez jebkādas negatīvas ietekmes.

Jo vairāk cilvēku tiek vakcināti pret kādu slimību, jo labāka ir šīs slimības kontrole.

9. Mana ģimene / draugi ārzemēs saņem informāciju, kas ir atšķirīga no tā, ko es dzirdu...

Tas nav nekas neparasts, ka dažādas valstis pasniedz nedaudz atšķirīgu informāciju. Viņi iesaka to, kas, viņuprāt, ir labāk viņu iedzīvotājiem. Dažādas valstis izmanto arī dažādas vakcīnas, tāpēc, meklējot informāciju, pārliecinieties, ka runa ir par Apvienotajā Karalistē piedāvātajām vakcīnām – patlaban tās ir:

- Pfizer/BioNTech vakcīna
- Oxford Astra-Zeneca vakcīna.

Moderna vakcīna ir nesen apstiprināta Apvienotajā Karalistē un, visticamāk, tiks drīzumā izmantota.

10. Es nedomāju, ka nav jēgas ar jaunajiem vīrusa veidiem ...

Visi vīrusi mainās (mutē), veidojot savas kopijas, lai izdzīvotu, tāpēc nav nekāds brīnums, ka rodas jauni veidi.

Šobrīd izmantojamās vakcīnas tika izveidotas, balstoties uz agrākajiem vīrusa veidiem, tomēr tas nenozīmē, ka tās nesniedz aizsardzību pret jaunajiem. Jauna informācija par dažādu veidu efektivitāti nonāk sabiedrībā regulāri.

Ņemot vērā, ka viss ir tik jauns, zinātnieki nevar sniegt precīzas atbildes, cik efektīvas ir pašreizējās vakcīnas cīņā pret dažādiem jaunajiem vīrusa veidiem un slimības līmeņiem.

Tomēr atteikšanās no vakcīnas nozīmē palikt neaizsargātam pret jebkuru no jaunajiem vīrusa veidiem.

11. Es uztraucos, ka man izveidosies trombs...

Dažas valstis ir pārtraukušas kādas vakcīnas (Oxford AstraZeneca) izmantošanu, baidoties par tromba izveidošanos. Tomēr Pasaules Veselības organizācija (World Health Organisation), Eiropas Zāļu aģentūra (European Medicines Agency) un Apvienotās Karalistes Zāļu un veselības aprūpes produktu regulēšanas aģentūra (UK's drug regulator, MHRA) ir izteikušas viedokli, ka vakcīnas ieguvumi atsver riskus.

Vairāk kā 17 miljoni cilvēku visā Eiropā ir saņēmušas vakcīnas devu, un to cilvēku skaits, kuriem ir izveidojušies trombi, ir pavisam mazs – būtībā tādu gadījumu ir bijis mazāk, nekā būtu sagaidāms sabiedrībā, īpaši vecāka gājuma cilvēkiem, kas pirmie saņēma vakcīnas devu.

Trombu izveidošanās problēma ir kopīga problēma cilvēkiem, kas sastopas ar Covid-19. Risks, ka Jums izveidosies trombs ir lielāks, inficējoties ar Covid-19, nekā saņemot vakcīnu.

12. Es dzirdēju, ka man nāksies vakcinēties no jauna katru gadu...

Mēs vēl nezinām, kāda būs Covid-19 vakcīnu nākotne. Laiks rādīs, cik efektīvas ir bijušas pirmās divas devas un cik ilgi turpināsies aizsardzība. Ja mums būs nepieciešama jauna vakcīnas deva ik gadu, tas ne ar ko neatšķirsies no pašreizējās gripas vakcinācijas programmas.

Mēs zinām, ka pašreizējā vakcīna būtiski samazina risku saslimt ar smagu slimību un nomirt vakcinēto cilvēku vidū.

13. Man bija slikta pieredze ar pirmo vakcīnas devu...

Daudziem cilvēkiem rodas tādas blakusparādības kā sāpes rokā vai galvassāpes – to var veiksmīgi ārstēt ar Paracetamol, ja tas ir pieejams. Ir ļoti žēl, ja Jūs bijāt viens no tiem, kas piedzīvoja smagākas blakusparādības no pirmās devas, jo tādu bija mazāk.

Ja Jūs baidāties, ka pēc Jūsu otrās vakcīnas devas sajūtas būs līdzīgas, neplānojiet neko vakcinācijas datumā un nākamajā dienā un, iespējams, izdzeriet Paracetamol uzreiz pēc otrās devas saņemšanas. Vairums cilvēku izvēlas īslaicīgas blakusparādības pēc vakcinēšanās tā vietā, lai saskartos ar nopietnākām problēmām, saslimstot ar Covid-19.

Ja Jūsu sliktā pieredze bija saistīta ar vidi, nevis vakcīnu, atcerieties, ka Jūs varat pieteikties citā vietā, lai saņemtu savu otro devu. Vienkārši piezvaniet uz 119, lai mainītu vakcinācijas punktu.

14. Kur es varu saņemt vairāk informācijas?

Meklējot informāciju patstāvīgi, vienmēr izmantojiet uzticamus informācijas avotus, tādus kā NHS <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/coronavirus-vaccination/coronavirus-vaccine/>

Jūs varat uzzināt vairāk par individuālajām vakcīnām, ieskaitot to sastāvdaļām, nospiežot uz zemāk esošajām saitēm. Informācija var būt ļoti tehniska, un, ja Jums ir nepieciešams, lai kāds izskaidrotu to vai atbildētu uz Jūsu jautājumiem par vakcīnām, pajautāriet savam ārstam (vai kādam citam veselības aprūpes speciālistam, piemēram, vecmātei) vai profesionālim veselības aprūpes jomā, kas piedāvā Jums vakcināciju.

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/955901/Temporary_Authorisation_Patient_Information_BNT162_6_0_UK_clean.pdf

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/948335/Information_for_UK_recipients_COVID-19_Vaccine_AstraZeneca.pdf

---

Neatkarīgi no tā, kādas ir Jūsu bažas par vakcīnām, Jūsu ģimenes ārsts vai cits profesionālis veselības jomā labprāt atbildēs Jums uz jebkuriem jautājumiem šajā saistībā.

Vakcinācija ir būtiska pandēmijas apturēšanas daļa.